

LANDSCHAPS KRANT

09

APRIL 2012

Deze landschapskrant van het Regionaal Landschap Zuid-Hageland wordt gratis verspreid in de gemeenten Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Landen, Linter, Tienen en Zoutleeuw. Ze wordt gedrukt met de financiële steun van deze gemeenten, de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Overheid.

BESTE LEZER

De lente is in het land, de natuur ontwaakt en toont ons haar mooiste kant: alles is groen en de fruitbomen dragen bloesems. Bijen en bloesems worden in deze editie extra in de kijker gezet. Het regionaal landschap organiseert immers op 29 april haar eerste bijen- en bloesemdag, een dag voor de hele familie in het prachtige domein van Kasteelhoeve Wange. Schrijf je dus snel in voor de overheerlijke picknick die dag. Met de wedstrijdbon uit deze krant kan je bovendien een leuke huifkartocht winnen.

Knotbomen, een boeren erf, een kapelletje langs een oude veldweg, de oude lindeboom die een kruispunt markeert,... Al deze landschapselementen maken onze regio tot wat het is: een mooie streek om in te wonen en te ontspannen. Lees hierover meer op deze pagina.

Marc Wijnants,
voorzitter Regionaal Landschap Zuid-Hageland

> Grenssteen, Rosdel Hoegaarden © Natuurpunt Velpe-Mene

> Kersenboomgaard © Vildaphoto - Jeroen Mentens

LANDSCHAP EN ERFGOED

Zet je favoriete plekje in de kijker

Verdient het veldkapelletje op de hoek een opknapbeurt? Heb je een oude boomgaard, dreef of monumentale boom die verzorging nodig heeft? Moet de pastorietuin dringend aangepakt worden of is het historisch park aan herstel toe? Deze typische landschapselementen moeten we koesteren en beschermen, zodat ook volgende generaties kunnen opgroeien in een mooi en aantrekkelijk landschap. Om dit landschap te behouden, is er werk aan de winkel! Contacteer ons met jouw ideeën en vragen rond landschapszorg en we helpen je graag met advies of het uitwerken van een concreet plan.

Zowel particulieren, verenigingen als gemeentebesturen kunnen een beroep doen op de 'landschapsanimator' Joachim Lambrechts. Hij helpt je graag met advies. Onder bepaalde voorwaarden kunnen er terreinprojecten worden uitgevoerd met een subsidie van 70%. Neem voor de voorwaarden een kijkje op onze website onder 'landschapszorg'.

Op 8 mei is er op de erfgoed site van Tienen om 20u een infoavond. Meer info op www.rlzh.be of contacteer Joachim Lambrechts op 016 81 91 63.

> Kapel te Zoutleeuw © Natuurpunt Velpe-Mene

INHOUDSTAFEL

Landschap en erfgoed	01
Win een huifkartocht en inschrijven picknick	01
Koesterrubriek - nieuws uit de regio	02
Bijen- en Bloesemdag	03
Proef je streek	04
Korte berichten	04
Herken de plek	04

WEDSTRIJD BON

WIN EEN HUIFKAR- TOCHT

Doe mee aan onze wedstrijd vraag en win een huifkartocht op de Bijen- en Bloesemdag voor 4 personen!

Wedstrijdvraag:
Hoeveel km legt een honingbij af voor één pot honing?
(Je vindt het antwoord in deze krant)

Deze huifkartocht wordt aangeboden door Toerisme Landen - 011 88 34 68. Deze wedstrijd staat open voor alle inwoners uit het regionaal landschap. Stuur het antwoord op de vraag voor 24 april naar RLZH vzw Schoolpad 43, 3300 Hakendover of naar info@rlzh.be.

BIJEN- EN BLOEEMDAG IN WANGE

Geniet **zondag 29 april** met het gezin van een heerlijke lentepicknick in het prachtige domein van Kasteelhoeve Wange op de Bijen- en Bloesemdag!

Bestel tijdig je picknick!

Maak je keuze ☐ x 8€ (standaard pakket)
☐ x 8€ (vegi pakket)
☐ x 4€ (kinderpakket)

Geef je bestelling door
Schoolpad 43, 3300 Hakendover of via info@rlzh.be, www.rlzh.be of 016 81 52 77. Inschrijven kan t.e.m. 24 april

Betaling
Schrijf het bedrag over op 001-5686393-38 met vermelding van naam en het aantal picknick pakketten.

Geniet
Kom op de Bijen- en Bloesemdag langs bij het onthaal, haal je overheerlijke picknick op en vlei je neer langs de oevers van de Kleine Gete.

Je hebt meer buren dan je denkt

Iedereen kan een handje toesteken om onze koesterburen te helpen. Dit zijn plant- of diersoorten die best wat hulp kunnen gebruiken om te overleven in onze regio. We zetten ter inspiratie enkele mooie voorbeelden van gemeenten, verenigingen, scholen of burgers in de kijker.

Zuid-Hageland heeft meer sterren dan je denkt

> Gedeputeerde J.P. Olbrechts feliciteert Geetbets met haar koesterster © Provincie Vlaams-Brabant

Op 2 februari reikte de provincie tijdens de tweede editie van de koestercarroussel 5

sterren uit om inspirerende projecten rond koesterburen te bekronen. De projecten uit Zuid-Hageland kaapten maar liefst 3 van de 5 sterren weg! De Betserse jeugd verdiende met zijn liefde voor het fruitdiefje een eerste ster. Het uilenproject van de stad Zoutleeuw, in samenwerking met de Vogelwerkgroep Oost-Brabant en Kerkuilwerkgroep Vlaanderen ging met de tweede ster lopen. Tot slot werd het enthousiasme van de leerkrachten en leerlingen van Sint-Leonardus in Zoutleeuw beloond met een derde ster. Wie weet voegt jouw koesterproject in de volgende editie een ster toe aan onze Hagelandse 'wall of fame'?

Zwaluwen onder het dak, brengt guldens in de zak.

Zo vond ook gemeente Glabbeek. Inwoners kunnen een subsidie aanvragen als ze mee helpen om de nesten van huis- en boerenzwaluwen in stand te houden. Officieel werd dit gegeven vervat in het zwaluwenreglement dat op 9 februari 2012 werd goedgekeurd. Proficiat!

Voor meer informatie en vragen kan je terecht bij de gemeente Glabbeek (www.glabbeek.be) of bij de medewerkers van het regionaal landschap.

Veel geluk aan alle (toekomstige) gastfamilies van deze vrolijke luchtacrobaten!

> huizswaluw © Arie Ouwerkerk

Gemeente Glabbeek, Natuurpunt en RLZH slaan handen in elkaar voor Plan Geelgors.

> Aanplant van sleedoornheg door Boerderij De Brabander, op gemeentelijke wegberm te Bunsbeek

“Door de aanplant van een sleedoornheg wordt het leefgebied van de geelgors uitgebreid.”

Ken je de geelgors? Misschien zegt het Glabbeekse 'kouwrevos' je meer. Het is een akkervogel die houdt van landbouwgebieden omzoomd met hagen en houtkanten. Door het verdwijnen van deze elementen wordt de geelgors meer en meer bedreigd. Natuurpunt Glabbeek stelde daarom een actieplan op om samen met de gemeente deze koesterbuur een duwtje in de rug te geven. De aanplant van hagen en houtkanten biedt extra nestgelegenheid en beschutting voor deze vogel. Een gericht beheer van bermen en akkers zorgt ervoor dat er meer voedsel beschikbaar is, zowel in de zomer als in de winter. Ken je zelf plaatsen waar geelgorzen voorkomen of heb je suggesties voor aanplantingen? Geef dan zeker een

seintje. Door dit actieplan pikt niet alleen de geelgors een graantje mee. Andere akkervogels als patrijs en veldleeuwrik maar ook vlinders en bijen profiteren mee!

Wil je graag meer weten over dit plan of wil je een geelgors in levende lijve zien? Kom dan op zondag 20 mei naar de geelgorzenwandeling van Natuurpunt. Afspraak om 9u aan de kerk van Bunsbeek (info Peter Collaerts, 0477 37 04 50).

Orchideeënfestijn in Snoekengracht en Aardgat.

In 1978 telde de reservatenwerkgroep Snoekengracht voor het eerst de bloeiende exemplaren van de brede orchis in het natuurreservaat te Verrijk. Het was de kroon op het werk van drie zomers zwoegen. Niemand had toen gedacht dat deze onderneming 35 jaar later nog steeds zo spannend zou zijn. Elk jaar wordt dit verhaal in de bloemetjes gezet. Op zaterdagavond 5 mei kan je je laten bekoren door de schoonheid van een palet gele dotterbloemen, witte knolsteenbreek en duizenden paarse brede orchissen in bloei. Kan je niet op 5 mei? Geen nood, op zondag 6 mei is er een wandeling in het Aardgat te Tienen. Ook in deze kleine snipper natuur kan je genieten van een geweldige bloemenpracht.

Dit jaar is er bovendien aan dit alles een spannende wedstrijd verbonden. Ter ere van het jubileum van deze koestersoort nodigen kern Boutersem van Natuurpunt Velpe-Mene en het gemeentebestuur je uit om een gok te wagen: “Hoeveel Brede orchissen telt Natuurpunt dit jaar in de Snoekengracht?”

> © Rik Convents - Hoeveel brede orchissen telt Natuurpunt dit jaar in de Snoekengracht?

Inschrijven kan via de website www.boutersem.be. Wie het juiste aantal raadt, kan rekenen op een mooie prijs!

> Wandeling Snoekengracht, zaterdag 5 mei om 19 u aan NMBS station Verrijk. Info: natuurpunt@velpe-mene.be of Georges Buelens, 016 63 26 42

> Wandeling Aardgat Tienen, zondag 6 mei om 14 u aan NMBS station Tienen. Info: peter.pelegrin@telenet.be, 0496 42 81 91.

Prijs voor niet-leden van Natuurpunt: 1 euro.

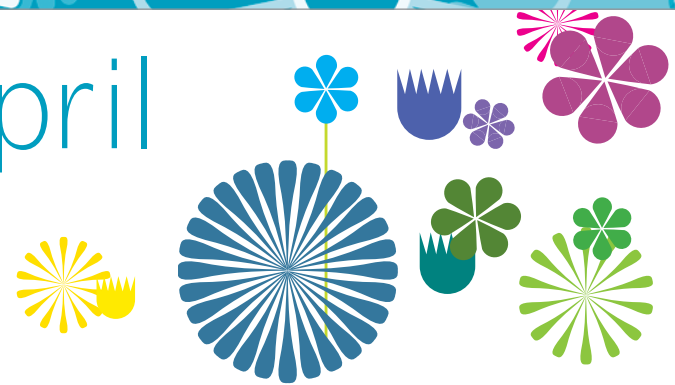
> Het viskot in Linter is een van de belangrijkste poelen voor de kamsalamander in de Getevallei. © Kevin Lambeets

- De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) wil zijn 'Feed Food Health'-campus in **Tienen** op een ecologisch verantwoorde manier uitbouwen. Door de aanplant van streek-eigen natuurelementen komen er meer kansen voor biodiversiteit.
- In **Kortenaken** werd aan de begraafplaats te Hoeleden een reeks nieuwe houtkanten aangeplant. Deze sluiten aan bij een bestaand bosgebied en scheppen kansen voor heel wat vogels en insecten.
- In **Linter** werkt de gemeente samen met Natuurpunt Linter aan het herstel van waardevolle poelen voor de kamsalamander in de Getevallei. Ook de provincie Vlaams-Brabant is er druk in de weer met de aanleg van poelen. Ter hoogte van de oude spoorweg kan je bovendien de eerste aanzet zien van een beloftevolle informatiehut.
- Het plan voor een open verbinding tussen de Waerbeek en de bypass aan de Koningsmolen op de Kleine Gete van stad **Landen** werd afgelopen winter ten uitvoer gebracht. Hierdoor kunnen vissen uit de Kleine Gete migreren naar het waardevolle leefgebied van de Waerbeek.

Heb je vragen over de campagne of zit je met een leuk idee? Vind alle informatie op www.koesterburen.be

Bijen- en Bloesemdag 29 april Kasteelhoeve Wange

AL ZZZZZOEMEND DE LENTE IN

Geniet met het gezin van een heerlijke lentepicknick in het prachtige domein van Kasteelhoeve Wange. Laat je meevoeren in de wondere wereld van de bijen en proef hun lekkere honing. Trek voor een wandeltocht de natuur in en verken al zzzzzzoemend de lente!

Kasteelhoeve Wange gonst van biodiversiteit

Kasteelhoeve Wange heeft van zijn domein een thuis gemaakt voor onze bezige bijenvriendjes. Omzoomd door hagen en houtkanten, met middenin bloemrijke weilanden en een hoogstamboomgaard kiezen ze voluit voor biodiversiteit. Onder de grote toegangspoort van de hoeve heeft zich een kolonie huiszwaluwen genesteld. 's Avonds kan je ook kerkuilen horen die in de oude schuur verblijven. Onlangs heeft de kasteelhoeve als één van de eerste sites in Vlaanderen het label 'De Groene Sleutel' verworven als meetinglocatie en gastenkamers. Dit internationaal kwaliteitslabel staat voor een doorgedreven duurzame verbouwing, inrichting en beheer. Verken op de Bijen- en Bloesemdag samen met de eigenaars de duurzame en ecologische aanpak van hun domein.

Programma 29 april 2012

Vrije toegang van 11 tot 17u.
Kasteelhoeve Wange, Eliksemstraat 26, 3400 Wange (Landen)

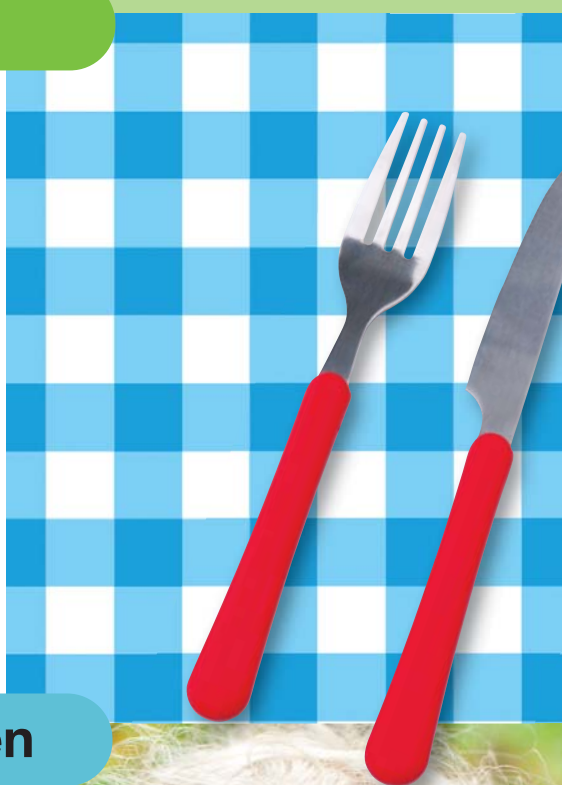
Picknick

GENIET VAN EEN HEERLIJKE LENTEPICKNICK

Breng een dekentje mee en zoek zelf jouw picknickplekje uit in het prachtige domein van de kasteelhoeve. Kies voor een huisgemaakte picknick (inschrijven verplicht) of breng zelf je boterhammen mee. Heb je dorst? Kies uit een waaier aan streekbieren en biologisch appelsap.

Inschrijven picknick - zie voorpagina.

Picknick van 11 tot 14u
Kostprijs picknick volwassene: 8€
picknick kind (tot 12j.): 4€

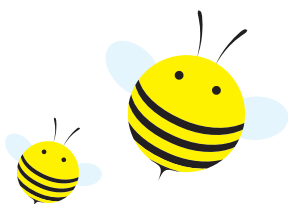
Kinderactiviteiten

EEN DAG BOORDEVOL KINDERACTIVITEITEN

Jeugdbond voor Natuur en Milieu daagt je uit om mee te spelen met de stuifmeelrace. Verzamel zo veel mogelijk stuifmeel op je tocht als bezig bijtje.

Ga langs bij de grimestand en verander in een leuke zzzzzzoemende bij. Ken je de sjoelbak nog? Waag je kans op onze Vlaamse kermis vol leuke oude kinderspelen.

Doorlopend

> Ga langs de grimestand en verander in een fladderend kriebelbeestje!

Uitgebreide informatie vind je op www.rlzh.be of bel ons op 016 81 52 77.

Deze dag wordt georganiseerd in samenwerking met Kasteelhoeve Wange, stad Landen, provincie Vlaams-Brabant, Imkersbond, Jeugdbond voor Natuur en Milieu, Natuurpunt Afdeling Landen, Den Boogerd en Warenthuis Linter.

Bij-leren

VERKEN DE WONDERE WERELD VAN DE BIJEN

Imkers vertellen je alles over deze bezige diertjes en laten je proeven van hun lekkere honing.

Liefhebbers vinden hun gading in infostanden, workshops, lezingen en gegidste rondleidingen.

Doorlopend
Rondleidingen: vertrek telkens op het uur

> Van bij tot biodiversiteit

Wandelen

VERKEN DE HASPENGOUWSE NATUUR

Elk uur vertrekt een huifkar aan de kasteelhoeve voor een tocht langs de Kleine Gete en doorheen Haspengouwse velden.

Kostprijs huifkar: 4€ per persoon

Wil je liever zelf wandelen? Vergeet dan je wandelschoenen niet en neem deel aan de vroege ochtendwandeling van Natuurpunt Landen of trek er alleen op uit via een uitgestippeld wandelparcours.

8u30 vroege ochtendwandeling
Natuurpunt Landen
Wandelparcours: doorlopend

> Verken de Haspengouwse natuur

Proef je streek

Appelmoes met honing

- appels (6) type Schone van Boskoop
- twee soeplepels vloeibare honing
- vier soeplepels zwarte rozijnen geweekt in wat water
- één zakje vanillesuiker
- weinig kaneel poeder

Schil de appels en snij ze klein in blokjes of schijfjes. Voeg er vanillesuiker aan toe en wat kaneel. Strooi er de in water geweekte rozijnen door. Giet er zeer weinig water bij en roer goed om. Laat alles nu stoven tot moes en voeg er de acacia honing aan toe en roer weer op.

Warm kan je deze appelmoes gebruiken bij gebraden kip, zwarte pensen en gehaktbrood. Als dessert is hij zeer lekker met een bolletje vanille-ijs.

Met dank aan Dr. Michel Asperges voor het recept.

HONING, BIJ-ZZZZONDER LEKKER

In Vlaanderen komen zo'n 350 soorten bijen voor waarvan de honingbij er maar één is. Terwijl de honingbij in een kolonie leeft met centraal een koningin, leven de andere bijen solitair. Allen leveren ze een belangrijke bijdrage aan de natuur. Ze staan in voor een groot deel van de bestuiving van landbouwgewassen (fruit, koolzaad,...). Ze leveren ook verschillende producten: honing is de bekendste, maar imkers oogsten ook stuifmeel, koninginnengelei, propolis en was. De honingbij is de belangrijkste leverancier van honing. Om één pot honing te vullen moeten deze bijen 6 miljoen bloemen bezoeken. Ze vliegen hiervoor 40.000 km, dat is één keer rond de aarde!

Reeds in de oudheid werd honing als een lekkernij beschouwd. Tot in de middeleeuwen, toen ontdekingsreizigers rietsuiker meebrachten, was honing de enige zoetstof die men kende. Toen Napoleon op grote schaal suikerbieten liet aanplanten, verdrong bietsuiker de plaats van honing. De volle smaak van honing zorgt er echter voor dat deze zoetstof nog steeds een vooraanstaande plaats inneemt in onze keuken.

Naast eten kan je honing ook op je huid gebruiken. Wist je dat honing vroeger door oorlogvoerende legers meegenomen werd om de wonden van gekwetste soldaten te behandelen?

Honing uit eigen streek helpt tegen pollenallergie. In honing zitten altijd pollen van bomen en struiken uit de omgeving. Door honing uit eigen streek te eten versterk je continu je natuurlijke weerstand en krijg je minder last van pollenallergie. Zoek dus een imker in je buurt voor een heerlijk potje honing!

KORTE BERICHTEN

Nieuwe medewerkers versterken ons team

Sinds februari heten wij **Hanne Vandewaerde** welkom in ons team als medewerker biodiversiteit. Je kan bij haar terecht voor vragen over poelen, akkervogels, zwaluwen en andere biodiversiteitsthema's. Hanne is afkomstig uit Genk en studeerde biologie in Leuven. Je kan Hanne bereiken op 016 81 55 49.

We nemen afscheid van **Freek Verdonckt** als coördinator. Drie jaar geleden startte hij het secretariaat van het regionaal landschap op en werkte samen met landbouw en jacht rond akkervogels. Freek zoekt nieuwe horizons op en geeft de fakkel door aan opvolger Raf Stassen.

Na een jarenlange carrière bij Broederlijk Delen neemt **Raf Stassen** de coördinatie van het team van Regionaal Landschap Zuid-Hageland over. Je kan Raf bereiken op 016 82 48 79.

Fotowedstrijd Wouter Pattyn

RLZH organiseert in samenwerking met natuurfotograaf Wouter Pattyn een fotowedstrijd. De wedstrijd gaat over natuur en landschap, de hoofdthema's van onze werking. Wil je graag deelnemen? Surf snel naar www.rlzh.be voor meer info of contacteer ons op 016 81 52 77.

Uitgeverij Lannoo biedt onze lezers de kans om het boek 'The image of nature' van Wouter Pattyn met 6€

© Lannoo

korting aan te kopen. Meer info op www.rlzh.be.

Herken deze plek en win...

Onze streek kan verrassend mooi uit de hoek komen. Ken jij deze plek? Waag je kans en win een rijkelijk streekpakket. Stuur vóór 30 mei het antwoord en jouw adresgegevens naar **RLZH vzw, Schoolpad 43, 3300 Hakendover** of mail ons op info@rlzh.be.

COLOFON

Het Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw (RLZH vzw) is een samenwerkingsverband tussen het Vlaams Gewest, de Provincie Vlaams-Brabant, de negen aangesloten gemeenten en verenigingen actief rond natuur en landschap, recreatie en toerisme, landbouw en jacht, RLZH vzw vormt een regio van 38.461 ha in het zuidoosten van de provincie Vlaams-Brabant. De regio omvat negen gemeenten en telt ongeveer 95.000 inwoners. Het RLZH vzw wil in overleg met alle gebruikers van de open ruimte werken aan duurzame natuur- en landschapszorg. Zo maken we onze streek nog aantrekkelijker. We nodigen bewoners en bezoekers uit om op een zorgzame manier te genieten van onze typische landschappen en natuur.

De landschapskrant Zuid-Hageland wordt gratis verspreid op 45.000 exemplaren en is een uitgave van:

Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw
Schoolpad 43, 3300 Hakendover
Tel: 016 81 52 77, fax 016 81 96 13

Verantwoordelijke uitgever:
Marc Wijnants

Werken mee aan deze editie

Redactie: Katrien Schulz
Freek Verdonckt
Joachim Lambrechts
Hanne Vandewaerde
© RLZH

Foto's: tenzij anders vermeld

Vormgeving: www.ramdesign.be
Druk: Drukkerij Van Ruys

Deze uitgave is mogelijk gemaakt met de steun van de Provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Overheid.

> **Vragen, suggesties of opmerkingen:**
bel op 016 81 52 77
of contacteer ons op
info@rlzh.be

Onroerend Erfgoed

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

Agentschap voor
Natuur en Bos

Steengoed Zuid-Hageland

> Gobertange en Kwartsiet van Rommersom in de OLV Ten Steen Kapel van Grimde.

RLZH start in 2012 met steun van Leader Hageland met een project rond typische natuursteen uit de regio. We focussen in eerste instantie op de Gobertangesteent en de kwartsieten van Wommersom en Rommersom.

De witte kalkzandsteen van Gobertange werd ontgonnen in Haspengouw en siert tal van bouwwerken in de regio maar ook tot ver over de grenzen. Ook de kwartsieten kom je meer tegen dan je denkt: in tal van kerken, kasseiweigen, grensstenen, ...

Wij zijn voor dit project nog op zoek naar informatie over de historie van de ontginning en het gebruik van deze gesteenten. Weet jij nog waar er oude groeves zijn of waren? Ken je verhalen over de manier van ontginnen en bewerken? Heb je een oud werktuig of een bijzondere steen? Laat het ons weten, dan kunnen we het misschien gebruiken in de brochure of op een van de vertelavonden die we voorbereiden. Contacteer ons via info@rlzh.be of 016 81 91 63.